

Diskretne strukture

- 1 Ispit $100p = pismeni + usmeni$ (ispit je položen sa najmanje $51p$)
- 2 Pismeni ispit $50p$ (položen sa najmanje $26p$)
- 3 Usmeni ispit $50p$
- 4 Literatura
- 5 Predavanja i vežbe nisu obavezni ali su poželjni

Kombinatorika:

- 1 Skupovi. Particije brojeva i skupova. Prebrojavanja-osnovni principi.
- 2 Binomni koeficijenti. Binomna i polinomna teorema. Binomni identiteti.
- 3 Uredjeni i neuredjeni izbori elemenata.
- 4 Funkcije generatriše.
- 5 Rekurentne jednačine.

Grafovi:

- 1 Definicije i tipovi. Osnovne definicije i teoreme.
- 2 Izomorfizam grafova, šetnje, staze i putevi.
- 3 Stabla, minimalan razapinjuća stabla.
- 4 Ojlerovi grafovi, Flerijev algoritam.
- 5 Hamiltonovi grafovi, problem trgovačkog putnika.
- 6 Planaravni grafovi. Osnovne teoreme.
- 7 Predstavljanje grafova u računaru, matrice incidencije i susedstva.

Uvod-Skupovi

Skup je osnovni matematički pojam - Kolekcija objekata koje nazivamo elementi skupa. Oznake $A, B, C \dots$

- 1 $A = \{a, b, c, d \dots\}$, $B = \{2, 4, 6, 8, \dots\}$, $a \in A$, $8 \in B$.
- 2 $C = \{x | x \text{ deljivo sa } 5\}$, $\emptyset$ - prazan skup.

Definicija

(Podskup $A \subseteq B$) Ako za svaki element skupa A i B važi da je istovremeno i element skupa B , kažemo da je skup A podskup skupa B i pišemo $A \subseteq B$ (Nekad kažemo da je B nadskup skupa A). Napomena: $\emptyset$ je podskup svakog skupa i svaki skup je svoj podskup.

Definicija

(Jednakost skupova $A = B$) Skupovi A i B su jednaki ako je $A \subseteq B$ i $B \subseteq A$. Onda pišemo $A = B$.

Definicija

(Pravi podskup $A \subset B$) Ako važi $A \subseteq B$ i $A \neq B$ onda kažemo da je A pravi podskup skupa B i pišemo $A \subset B$. (B pravi nadskup skupa A).

- 1 Unija $A \cup B$
- 2 Presek $A \cap B$
- 3 Razlika $A \setminus B$
- 4 Simetrična razlika $A \Delta B$
- 5 Komplement skupa $\bar{A}$
- 6 Partitivni skup skupa A , $P(A)$ je skup svih podskupova skupa A . Koliko podskupova ima skup od n elemenata? Primer.
- 7 Dekartov proizvod skupova $A \times B$
- 8 Particija (razbijanje) skupa A je skup njenih nepraznih podskupova medju kojima su svaka dva disjunktna, dok je unija svih tih podskupova sam skup A . Primer.

Nije važno kojim redosledom navodimo elemente kao ni ako neki element navedemo više puta.

Definicija

Preslikavanje f skupa X u skup Y je podskup skupa $X \times Y$, takav da se svako $x \in X$ javlja tačno jedanput kao prva komponenta u elementima podskupa f . Pišemo $f : X \rightarrow Y$ ili $y = f(x)$. Ako je $(x, y) \in f$ kažemo da je x original a da je y slika. Skup X zovemo domen dok skup Y zovemo kodomen (f je definisana na svom domenu).

Preslikavanja f i g su jednaka ako imaju isti domen i ako je $f(x) = g(x)$ za svaki element x koji pripada domenu (Pišemo $f = g$).

- 1 $f : X \rightarrow Y$ je '1 – 1' (injekcija) ako važi $(\forall x, y \in X) f(x) = f(y) \implies x = y$.
- 2 $f : X \rightarrow Y$ je 'na' (surjekcija) ako važi $(\forall y \in Y, \exists x \in X) f(x) = y$.
- 3 $f : X \rightarrow Y$ je **bijekcija** ako je '1 – 1' i 'na'.

(Analiza 1) Ako je f bijekcija onda postoji njoj inverzna funkcija.

Definicija

(Beskonačan skup) Skup je beskonačan ako se može bijektivno preslikati na neki svoj pravi podskup. Skup je konačan ako nije beskonačan.

Kardinalnost

- 1 Skup $\mathbb{N}$.
- 2 (Euklidova teorema o prostim brojevima) Skup prostih brojeva je beskonačan.
- 3 Kardinalni broj konačnog skupa X jednak je broju elemenata tog skupa ($|X|$).
- 4 Za skupove A i B kažemo da imaju jednake kardinalne brojeve ako postoji bijekcija $f : A \rightarrow B$ (pišemo $|A| = |B|$).

NAPOMENA

Kardinalni brojevi različitih beskonačnih skupova nisu svi međusobno jednaki. ($|\mathbb{N}| = \aleph_0$ alef nula, $|\mathbb{R}| = \aleph_1$ (ili c) continuum)

Definicija

*(Prebrojiv skup) Skup A je **prebrojiv** ako je iste kardinalnosti kao skup prirodnih brojeva $|A| = \aleph_0$. Za skup koji je konačan ili prebrojiv kažemo da je **najviše prebrojiv**. Za skup koji nije najviše prebrojiv kažemo da je **neprebrojiv**.*

Prebrojivost skupa

Beskonačana skup A je prebrojiv ako njegovi elementi mogu da se predstave kao niz $a_1, a_2, a_3, \dots$

- 1 Skup $\mathbb{Z}$ je prebrojiv. $0, 1, -1, 2, -2, 3, -3, \dots$
- 2 Skup $\mathbb{Q}$ je prebrojiv (Kantor)
- 3 Skup $\mathbb{R}$ je neprebrojiv (Kantor)
- 4 Da li postoji skup sa kardinalnošću između $\aleph_0$ i c ? (Hipoteza kontinuum, Koen 1964.)

Definicija

(Multiskup) Uredjeni par (A, f) koji čine skup A i funkcija $f : A \rightarrow \mathbb{N}$ nazivamo multiskup. To je skup kod kojeg je svakom elementu $a \in A$ pridružena njegova slika $f(a)$ koja predstavlja broj ponavljanja elementa a .

Osnovni principi prebrojavanja

- 1 Princip jednakosti
- 2 Princip zbira
- 3 Princip proizvoda
- 4 Dirihleov princip
- 5 Formula uključenja i isključenja